

Список використаної літератури

1. Маркова А. К. Психологічні критерії професіоналізму вчителя / А. К. Маркова // Педагогіка. – 1995. – № 6. – С. 55-56.
2. Овчарук О. В. Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти / О. В. Овчарук // Стратегія реформування освіти в Україні. – К., 2003. – С. 13-41.
3. Уиддет С. Посібник по компетенціям [Електроний ресурс] / С. Уиддет, С. Холлифорд. – Режим доступу: <http://www.hrportal.ru/pages/hrm/comp01.php>.
4. Хуторской А. Ключові компетенції як компонент особистісно-орієнтованої парадигми освіти / А. Хуторской // Народноеобразование. – 2003. – № 2. – С. 58-64.

Тетяна Лещенко

РОЛЬ ОСОБИСТІСНИХ І ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ УЧИТЕЛЯ У СТВОРЕННІ ФЕНОМЕНУ ВЗІРЦЕВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ

Проблема підготовки вчителя сьогодні набуває особливої актуальності у зв'язку з докорінними змінами, що відбуваються в суспільстві. Особливої уваги у зв'язку з цим потребують питання, щодо формування в майбутніх учителів особистісних якостей, які забезпечать високу ефективність їхньої професійно-педагогічної діяльності у нових суспільно-економічних умовах. Так, у статуті Львівської братської школи 1586 р. було записано: «Дидаскал, або вчитель, цієї школи повинен бути благочестивим, розумним, покірливо мудрим, стриманим, не п'яницею... не крутієм, не сріблолюбцем, не злим, не задрісним, не сміхотворцем, не лихословцем, не чарівником, не носієм ересі, не порушником благочестя, а в усьому показувати приклад для наслідування, щоб учні були, як їхній учитель» [2]. У жодній професії особистість людини, її характер, ставлення до інших людей не мають такого вирішального значення, як у професії педагога.

Отже, метою статті є дослідження ролі особистісних якостей педагогів у процесі створення передового педагогічного досвіду.

Класична формула „досконалого вчителя“, за Л. Толстим, складається з двох компонентів – любові до справи та любові до дітей. А. Макаренко доводив, що вчитель може розв'язати будь-які педагогічні проблеми лише в тому разі, якщо буде принциповим, вимогливим і водночас справедливим та великодушним. Незаперечним є той факт, що любов до дітей – найважливіша індивідуально-особистісна та професійна риса вчителя [2].

Педагогічна робота належить до таких видів професійної діяльності, в яких не лише знання та вміння, а особистісні якості впливають у багатьох випадках на її результативність. Визначаючи особистісні характеристики педагога, треба завжди пам'ятати, що він працює у сфері „Людина – людина“, яка вимагає в першу чергу здатності успішно функціонувати в системі міжособистісних відносин.

Кожен учитель повинен постійно самовдосконалюватися, розвивати управлінські здібності та навички керівника. Педагогічний досвід учителя є елементом загальної культури педагога, в якій відображаються знання, вміння, навички та індивідуальні риси його особистості [1]. Оскільки, педагогічна діяльність потребує не тільки певних професійних знань, умінь використовувати найпродуктивніші для кожної конкретної ситуації форми, методи, технології соціально – педагогічної роботи, а й відповідних особистісних якостей, без яких багатьом вона може здаватися рутинною, надто обтяжливою. Тому особливо важливими є такі індивідуальні якості педагога, як гуманістична спрямованість, особиста і соціальна відповідальність, почуття справедливості, власна гідність і повага до гідності іншої людини, терпимість, ввічливість, порядність, емпатійність (здатність співпереживати, співчувати), готовність зрозуміти і прийти на допомогу, уважність, старанність, щирість, комунікабельність, соціальна адаптованість.

У кожного вчителя свій педагогічний досвід та педагогічна майстерність. Ефективний досвід, що дає змогу досягати гарних результатів у навчально – виховній роботі за

порівняно невисоких затрат сил, коштів і часу називають передовим педагогічним досвідом. За Л.Князевою виділяють три основні підходи до трактування передового педагогічного досвіду:

1. Зразок гарної роботи.
2. Діяльність, у якій втілені висновки наукових досліджень або успішне застосування іншого досвіду чи технології.
3. Новаторство, власні педагогічні знахідки, відкриття нового педагогічного знання [1].

У формуванні передового педагогічного досвіду особисті якості вчителя перетворюються у риси управлінця. Так, прикладом цього перетворення є учителька – Пилипенко Катерина Олексіївна, яка пододала нелегкий шлях від вчительки до директора Терешківської ЗОШ. Їй у цьому допомогли такі особисті якості як: любов до дітей, відповідальне ставлення до роботи, працьовитість, готовність зрозуміти і прийти на допомогу, доброта, щирість, емпатійність, терпимість та багато інших, які разом з організаторськими здібностями та новаторством перетворилися у риси управлінця.

Риси керівника – найстійкіші характеристики, що мають вирішальний вплив на управлінську діяльність. Вітчизняна і зарубіжна управлінська теорія і практика свідчать про невичерпне багатство характеристик керівника. До них відносять: стійкість до стресу, здатність домінувати, прагнення до перемоги, впевненість у собі, креативність, емоційну врівноваженість, відповідальність, заповзятливість, надійність, незалежність, товарицькість [3].

Отже, щоб стати „досконалим вчителем“ потрібно любити свою справу і любити дітей. Оскільки, любов до дітей є найважливішою особистісною якістю педагога, бо ефективність професійної діяльності залежить не тільки від рівня підготовки фахівця, його знань і досвіду, а й від особистісних якостей, ціннісних орієнтацій та життєвої позиції педагога, які є базисом для успішного здійснення соціально-педагогічної діяльності.

Список використаної літератури

1. Князева Л. І знову про передовий педагогічний досвід... [Текст] / Л. Князева // Управління освітою. – 2012. – № 16. – С. 18–22.
2. Степаненко М. Духовно-інтелектуальні виміри особистості вчителя [Текст] / М. Степаненко, Н. Шиян // Естетика і етика педагогічної дії : зб. наук. праць / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Полт. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – К.; Полтава, 2011. – Вип. 1. – С. 102–108.
3. Якості і риси керівника. <http://studentam.net.ua/content/view/3306/97/>.

Юлія Джанієва

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ РОБОТИ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА З ОРГАНІЗАЦІЇ УЧНІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Одним із актуальних завдань школи є виховання особистості, яка володіє не тільки певною сумою знань, умінь і навичок, а й здатна активно включатись у демократичні процеси, що відбуваються в нашій країні, людини, яка вміє самостійно проектувати власне життя, визначаючи його стратегію відповідно до особистих уявлень про навколишнє середовище та способи взаємодії з ним.

Школою формування навичок соціальної активності й свідомої відповідальності громадянського виховання саме є учнівське самоврядування.

Для успішної роботи щодо забезпечення єдності індивідуального й колективного підходів у вихованні особливо важливим є усвідомлення сутності цього поняття. [4, с.3]

Отже, учнівське самоврядування – це спосіб і принцип організації учнівського колективу, що забезпечує комплексний виховний вплив на учнів шляхом їх залучення і систематичної участі у справах школи, класу. Саме у шкільному віці усвідомлення своєї